

Kursplan

för kurs på grundnivå

Tal-, språk- och kommunikationshinder

Language Development - Disorders and Possibilities FC

30.0 Högskolepoäng

30.0 ECTS credits

Kurskod:	UQ116F
Gäller från:	HT 2008
Fastställd:	2008-06-10
Institution	Specialpedagogiska institutionen
Ämne	Specialpedagogik

Beslut

Kursen ges som fristående kurs i ämnet specialpedagogik inom intervallet 91–120 högskolepoäng.

Kursen vänder sig till främst till specialpedagoger som avser att arbeta med barn med tal- språk- och/eller kommunikationshinder inom förskola och skola.

Kursansvarig institution är Specialpedagogiska institutionen vid Stockholms universitet. Denna kursplan är fastställd av prefekten 2008–06–10.

Kursplanen är giltig fr.o.m. termin H08.

Beslut om upphävande är fattat av institutionsstyrelsen vid specialpedagogiska institutionen den 2020-12-08.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Specialpedagogik 90 högskolepoäng inkl C-uppsats i specialpedagogik

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
DK11	Barns tal- språk- och kommunikation	15
DK12	Barns tal- språk och kommunikationshinder	15

Kursens innehåll

Kursinnehållet behandlar teorier- om tal- språk och kommunikationsutveckling och belyser barns tal- språk- och kommunikationsutveckling ur pedagogiskt, socialt, kognitivt och lingvistiskt perspektiv med fokus på tidig upptäckt av olika tal-, språk- och kommunikationshinder.

Förväntade studieresultat

Efter att ha genomgått kursen ska studenten kunna:

- redogöra för centrala begrepp och kritiskt granska forskning inom området,
- självständigt identifiera, beskriva och analysera variationen i barns talutveckling, grammatik, semantik och pragmatik,
- planera, genomföra och utvärdera pedagogiskt arbete för enskilt barn som för barn i grupp, som har tal- språk- och/eller kommunikationssvårigheter,

- agera samtalspartner för kollegor och föräldrar till barn med tal- språk- och kommunikationshinder samt utbyta kunskaper med personer, såväl med som utan specialistkunskaper inom området.

Undervisning

Undervisningsform och arbetssätt utgörs av föreläsningar, fältstudier, litteraturseminarier, grupparbeten och auskultationer. Auskultationen väljs och planeras i samråd med kursansvarig och skall omfatta 1,5 högskolepoäng.

Delar av kursinnehållet behandlas på webben. Under kursens gång ges de studenterna möjlighet att påverka kursens arbetssätt.

Kunskapskontroll och examination

Kursen examineras genom enskilda uppgifter, litteraturseminarier som examineras genom att delta i gruppplogg, observationsuppgift som examineras genom individuell redovisning av observationen, grupparbeten och auskultation. Auskultationen väljs och planeras i samråd med kursansvarig och skall omfatta 1,5 högskolepoäng. Samtliga dessa arbetsformer kräver aktivt deltagande från den studerande.

Delkurs 1 examineras genom att

a) muntligt och skriftligt identifiera, beskriva och analysera variationen i barns 1) kommunikation, 2) språkutveckling och 3) tal,

b) dokumentera, analysera och kritiskt granska kursens litteratur i samt att fokusera och kommunicera kursinnehållets praktiska och teoretiska del ochamt att relatera praktiska problem till teori.

c) Kurslitteraturen examineras genom seminarier, enskilda skriftliga redovisningar. Samt gruppdiskussioner som redovisas i gruppplogg.

Delkurs 2 examineras genom att

d) enskilt analysera, planera, genomföra och utvärdera pedagogiskt arbete på såväl individnivå som gruppnivå med barn som har tal- språk- och/eller kommunikationssvårigheter,

e) individuellt och skriftligt redovisa auskultationer,

f) presentera ett grupparbete såväl skriftligt som muntligt. Grupparbetet genomförs som ett utvecklingsarbete där särskilda krav ställs på kreativitet i förening med dokumentation, analys, kritisk granskning och egen reflektion.

g) Kurslitteraturen examineras genom individuella skriftliga uppgifter.

Betygsättning på kurs sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt

Fx = Otillräckligt

F = Helt otillräckligt

Kursens betygskriterier delas ut vid kursstart.

För att få slutbetyg på kursen i sin helhet krävs lägst betyget E på samtliga moment i resp delkurs.

Studerande som fått betyget Fx eller F på prov har rätt att genomföra minst fyra ytterligare prov så länge kursen ges, för att uppnå betyget E.

Studerande som fått lägst betyget E på prov får inte genomföra förnyat prov för högre betyg.

Studerande som fått betyget Fx eller F på ett prov två gånger av en examinator, har rätt att begära att en annan examinator utses för att bestämma betyg på provet. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen.

Studerande kan begära att examination enligt denna kursplan genomförs högst tre gånger under en

tvåårsperiod efter det att kursplanen slutat gälla. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen. Med prov jämföras också andra obligatoriska moment eller delmoment i kursen.

Kurslitteratur

Barns tal- språk- och kommunikation, 15 hp

Ahlström, M. (2000). *Hörselskadade barn i samspel och kommunikation*. Ak avh. Stockholm: Psykologiska institutionen, Stockholms Universitet. (200 s).

Arnqvist, A. (1993). *Barns språkutveckling*. Lund: Studentlitteratur. (127 s).

Bjar, L. & Liberg, C. (2003). *Barn utvecklar sitt språk*. Lund: Studentlitteratur. (valda delar ca 150 s).

Blom, I. & Sjöberg, M. (2000). *Leva med språkstörning*. Jönköping: Bilda förlag. (140 s).

Brodin, J. (2008). *Att tolka barns signaler. Lek och kommunikation hos barn med flerfunktionshinder*. Ak avh. Malmö: Gleerups förlag.

Danielsson, L. & Liljeroth, I. (1998). *Vägval och växande*. Stockholm: Liber. (15 s).

Espenakk, U. (2003). *TRAS : tidig registrering av språk*. TRAS-gruppen. Stavanger: Högskolan i Stavanger. (140 s). (Samt registreringsschema).

Håkansson, G. (1998). *Språkinläring hos barn*. Lund: Studentlitteratur. (101 s).

Lundström, E. & af Trampe, P. (1988). *Elementär fonetik*. Lund: Studentlitteratur. (Valda delar; 120 s).

Söderbergh, R. (valfri upplaga). *Barnets tidiga språkutveckling*. Malmö: Gleerups. (112 s).

Barns tal- språk och kommunikationshinder, 15 hp

Alm, P. (1995). *Stamning : om orsaker och behandling, och om hur man själv kan arbeta med sin stamning*. Stockholm: Natur och kultur. (302 s).

Bjar, L. & Liberg, C. (2003). *Barn utvecklar sitt språk*. Lund: Studentlitteratur. (Valda delar om ca. 140 s).

Carlsson, E. (2006). *Att mäta språkutveckling utifrån processbarhetsteori*. Magisteruppsats i pedagogik med inriktning mot specialpedagogik, nr 59 (2006). Stockholm: Lärarhögskolan i Stockholm. (40 s). Finns tillgänglig på Internet (2008-05-22): <http://www.specped.su.se/publikationer>

Dockrell, J. & Messer, D. (1999). *Children's Language and Communication Difficulties. Understanding, Identification and Intervention*. London and N.Y: Cassel Ed. (160 s).

Hellqvist, B. (1995). *Fonemtest*. Skivarp: Pedagogisk Design. (120 s).

Linell, P. & Jennische, M. (1980). *Barns uttalsutveckling*. Lund: Liber. (Valda delar om 80 s).

Lundström, E. & af Trampe, P. (1988). *Elementär fonetik*. Lund: Studentlitteratur. Valda delar om 80 s).

Naucmér, K. & Magnusson, E. (1997). *Språkliga förutsättningar för läs- och skrivutveckling*. I: R. Söderberg (red.) (1997). *Från joller till läsning och skrivning*. Malmö: Gleerups. (13 s).

Nettelbladt, U. & Salameh, E-K. (red.) (2007). *Språkutveckling och språkstörning hos barn. Del I*. Lund: Studentlitteratur. (300 s).

Salameh, E-K. (2003). *Language impairment in Swedish bilingual children*. Ak Avh, Lunds Universitet. Lund: Studentlitteratur. (150 s).

Trillingsgaard, A. (red.) (1999). *Barn som är annorlunda*. Lund: Studentlitteratur. (184 s).

Valbar litteratur

Valbar litteratur om ca. 500 sidor väljes i samråd med undervisande lärare.